

Mededelingenblad De Hoofdhof Berkum

Jaargang 72, nummer 3
Verschijnt eenmaal per maand
november 2025

DE HOOFDHOF BERKUM

predikant: vacant

kerkelijk bureau: mw. K. Helder-Corporaal,
Erasmuslaan 29, 8024 CT Zwolle
phelder@home.nl tel. 038-4533084

kerkgebouw: Kerkweg 26, 8024 AN Zwolle tel. 038-4535045
hoofdhof@gmail.com

koster: mw. T. van Well,
Aureliavlied 36, 8016 HB Zwolle tel. 038-4214706

scriba: dhr. J. Neuteboom,
Herfter Esweg 1, 8026 RH Zwolle
scriba@hoofdhof.nl tel. 038-3377727

administrateur: dhr. W. van der Meulen, tel. 06-18441966
meulen.wvd@gmail.com

internet: www.hoofdhof.nl

WAT TE DOEN

bij verhuizing, geboorte, huwelijk of mededeling van overlijden?

Bij geboorte en huwelijk kunt u contact opnemen met Johan Neuteboom, scriba@hoofdhof.nl , tel. 038-3377727.

Bij mededeling van overlijden kunt u contact opnemen met Desiree Lips, tel. 06-42841201.

Geef uw verhuisbericht en andere wijzigingen door aan het Kerkelijk Bureau: Klazien Helder, Erasmuslaan 29, 8024CT Zwolle, tel. 038-4533084, 06-40503273, phelder@home.nl

BANKREKENINGNUMMERS

Kerk:	PGB De Hoofdhof	NL71 RABO 0377 3508 93
Collectebonnen:	PGB De Hoofdhof	NL50 RABO 0313 5432 16
Diaconie:	Diaconie PGB De Hoofdhof	NL58 RABO 0387 3804 42
ZWO:	ZWO Commissie PGB De Hoofdhof	NL05 RABO 0373 7109 92
Jeugd:	PGB De Hoofdhof	NL71 RABO 0377 3508 93
	o.v.v. Voor het Jeugdwerk	

KERKDIENTEN

De diensten worden ook uitgezonden via www.kerkdienstgemist.nl

Zondag 2 november

10.00 uur

Organist

1^e Collecte

2^e Collecte

Jeugd

ds. Rein Bos uit Harderwijk

Robert Helder

Voor de Jeugd

Voor de Kerk

Oppasdienst en Kindernevendienst

Zondag 9 november

10.00 uur

Organist

1^e Collecte

2^e Collecte

Jeugd

ds. Jan Muis uit Deventer

Martin van Heerde

Voor de Diaconie

Voor de Kerk

Oppasdienst en Kindernevendienst

Zondag 16 november

10.00 uur

Organist

1^e Collecte

2^e Collecte

Jeugd

Maaltijd van de Heer

ds. Iemke Epema uit Zwolle

Robert Helder

Voor de Bloemen

Voor de Kerk

Oppasdienst en Kindernevendienst

15.00 uur Berkumstede

Organist

Collecte

ds. At Kramer uit Zwolle

Aad Stevens

Stichting Present

Zondag 23 november

10.00 uur

Organist

Muzikale medewerking

1^e Collecte

2^e Collecte

Jeugd

Eeuwigheidszondag

Laatste zondag van het kerkelijk jaar

mw. Desiree Lips

Gert de Jong

Jeroen van Dijk, cello en

Rick Hasselman, gitaar

Voor de Diaconie /

Stichting Artsen zonder Grenzen

Voor de Kerk

Oppasdienst en Kindernevendienst

Zondag 30 november**10.00 uur**

Organist

1^e Collecte2^e Collecte

Jeugd

Eerste zondag van Advent

ds. Pieter Dirk Wolthaus uit Zutphen

Gert de Jong

ZWO: Rwanda /

Kwetsbare kinderen een veilig thuis bieden

Voor de Kerk

Oppasdienst en Kindernevendienst

Zondag 7 december**10.00 uur**

Organist

Muzikale medewerking

1^e Collecte2^e Collecte

Jeugd

Tweede zondag van Advent

ds. Siebe Hiemstra uit Almelo

Gert Jan Raidt

Het Hoofdhofkoor o.l.v. Martin van Heerde

Diaconie

Voor de Kerk

Oppasdienst en Kindernevendienst

KERKDIENTEN (MORGENDIENTEN) ICHTHUSKERK

zondag 2 november

- 09.30 uur ds. Marten van Benthem

woensdag 5 november (Dankdag) - 19.30 uur ds. Marten van Benthem

zondag 9 november

- 09.30 uur ds. Marten van Benthem

zondag 16 november

- 09.30 uur ds. Wim Noordzij

Viering Heilig Avondmaal

zondag 23 november

- 09.30 uur ds. Marten van Benthem

Eeuwigheidszondag

zondag 30 november

- 09.30 uur ds. Marten van Benthem

1^e Adventszondag**BIJ DE DIENSTEN***Gastpredikanten*

Ds. Rein Bos (1955) uit Harderwijk hoopt voor te gaan in de dienst van zondag 2 november a.s. Ds. Bos heeft de gemeenten Giessenburg en Putten gediend. Sinds zijn emeritaat woont hij in Harderwijk. Naast zijn werk als fulltime predikant is hij betrokken gebleven bij onderzoek en onderwijs in het vak homiletiek. Het vak dat zich bezighoudt met inhoud en vormgeving van de prediking. Ds. Bos is daarin gepromoveerd en is ook in wetenschappelijk opzicht bezig gebleven, in binnen- en buitenland en onder andere als docent aan de PKN-academie. Daarnaast vervult hij enkele adviseurschappen in landelijke commissies binnen de PKN.

De dienst van zondag 9 november a.s. zal worden geleid door ds. Jan Muis uit Deventer. Ds. Muis (1956) is sinds juli 2023 met emeritaat. Hij was 12 jaar predikant in Ruinerwold-Koekange. Daarvoor heeft hij de gemeenten Bruchterveld en Hoogeveen gediend.

Zondag 16 november a.s. hoopt ds. Iemke Epema (1965) uit Zwolle voor te gaan. e-mail: dsiemkeepema@oosterkerk.nl

Sinds juli 2005 is ds. Epema predikant van Protestantse Gemeente Zwolle/Adventskerk-Oosterkerk. Daarvoor heeft zij gestaan in de gemeenten Den Andel en Enschede. Ds. Epema is consulent van onze gemeente.

De kerkdienst van zondag 30 november a.s. zal worden geleid door ds. Pieter Dirk Wolthaus (1948) uit Zutphen. Hij heeft als predikant de gemeenten Eierland, Huissen en Groningen gediend. Ds. Wolthaus is sinds augustus 2013 met emeritaat.

Kerkelijk Bureau / Klazien Helder

UIT DE GEMEENTE

De herfst komt nu goed op stoom. De bomen verkleuren en laten al veel blad vallen, het wordt alweer op tijd donker en bij veel mensen liggen de zomerkleren al weer achter in de kast om plaats te maken voor iets warmers.

We keren ons weer een beetje naar binnen. Letterlijk en figuurlijk.

Letterlijk omdat een aantal mensen 's avonds liever niet meer de deur uitgaat omdat het al zo vroeg donker is, figuurlijk omdat het najaar ook een periode kan zijn van terugkijken.

Hoe snel ging ook dit jaar weer voorbij, wat is er allemaal gebeurd.

In Berkum maar ook in de wereld om ons heen. Kunnen we nog hoopvol bidden om vrede in de wereld of moeten we weleens heel diep bij onszelf graven om nog iets van hoop te vinden. Zal er binnen korte tijd een nieuwe regering kunnen worden gevormd, en krijgen we dan (weer) een beetje vertrouwen in de mensen die over ons gesteld zijn of niet.

En wat is onze eigen plaats in het grote geheel? Als persoon maar zeker ook als gemeente. Hoe willen en kunnen we samen een geloofsgemeenschap zijn als 'deel van Gods volk onderweg' zoals we dit hebben verwoord in onze missie.

Onderweg zijn betekent in elk geval 'in beweging zijn'. Soms met grote stappen, dan weer met kleine stapjes. Soms zijn het hele zelfbewuste stappen maar het kunnen ook aarzelende stapjes zijn. We zijn er immers niet altijd zeker van dat we de goede richting inslaan.

Wat is het dan een zegen dat we de mogelijkheid hebben om op zondagmorgen bij elkaar te komen om te vieren en te zingen, ons geloof te delen. Bij elkaar en bij God vinden we moed om telkens opnieuw stappen te zetten.

Vieringen Maaltijd van de Heer

Op zondag 16 november zullen we samen in de Hoofdhof de Maaltijd van de Heer vieren. Als gelovigen mogen we het lijden en sterven van Jezus Christus herdenken en zijn Opstanding vieren.

Het is een 'lopende' viering.

In Berkumstede zal er 's middags om 15.00 uur ook een Maaltijd zijn. Dit is een 'zittende viering'. Iedereen is van harte welkom.

We hopen op bemoedigende vieringen.

Eeuwigheidszondag

Zondag 23 november zullen weer de namen genoemd worden van hen die ons in het afgelopen jaar ontvielen. Nog éénmaal klinkt hun naam in de kerk en de familie wordt in de gelegenheid gesteld een kaars aan te steken.

Ook al weten we onze geliefden bij God geborgen, de rouw en het gemis zijn er niet minder om. In deze bijzondere dienst dragen we dat verdriet voor dit moment even samen met de familie. Tegelijk mogen we naar elkaar uitspreken dat de dood het einde niet is.

Heeft u als gemeentelid iemand verloren in het afgelopen jaar die dicht bij u staat en wilt u ook zijn of haar naam noemen? Wilt u dit dan doorgeven aan de scriba Johan Neuteboom (j.neuteboom@dr.com) of aan Desiree Lips (desireelips@kpnplanet.nl)

Wat de toekomst brengen moge

Woensdag 26 november is er een gemeenteavond. Onderwerp van gesprek zal dan zijn een eventueel samengaan met de gemeente van de Ichthuskerk. Hoe denken we hierover, wat zijn de voor- en nadelen voor beide geloofsgemeenschappen.

En heel belangrijk: waar willen we naartoe mochten we deze stap gaan zetten.

U snapt dat dit een belangrijke avond is en we vragen u dan ook zoveel mogelijk te komen. Als er meer bekend is over de inhoud van deze avond, dan krijgt u die per mail toegezonden.

Aan de leden van de Ichthuskerk zullen dezelfde vragen worden gesteld, ook op 26 november.

Meeleven met

Het sluitstuk van dit schrijven, maar een belangrijke pijler van onze gemeenschap: het meeleven met elkaar. Elke week worden in de nieuwsbrief namen genoemd van mensen die hun lief of hun leed met ons willen delen. Dat is fijn, want zo heeft ieder van ons de gelegenheid om via een kaartje of anderszins mee te leven met de ander.

Iedereen heeft wel eens ervaren hoe fijn het is te merken dat anderen met je meeleven in vreugde en verdriet. Laten we dit gebruik goed in ere houden!

Theo Zijlstra, Miny Veenema en Desiree Lips

BEHOEFTE AAN GESPREK?

Heeft u behoefte aan een bezoekje, een gesprek of zomaar even bijpraten, dan kunt u/jij contact opnemen met één van de ambtsdragers om een afspraak te maken.

De contactgegevens staan hieronder vermeld:

Desiree Lips, tel. 06-42841201 / desireelips@kpnplanet.nl

Alice Tanis, tel. 06-12030013 / alice-tanis@planet.nl

Miny Veenema, tel. 06-48945700, / minyveenema@gmail.com

Madeleen Wagteveld, tel. 06-38197766 / mcjwagteveld@outlook.com

VAN DE DIACONIE

In de maand november 2025 doet de Diaconie een beroep op u voor de volgende collectes:

Zondag 9 november a.s. / Eigen Diaconie

De opbrengst van deze collecte wordt bestemd voor eigen diaconale activiteiten.

Zondag 16 november a.s. / Bloemen

Elke zondag staat er op het liturgisch centrum een boeket bloemen. Met een groet van de gemeente worden de bloemen gebracht bij iemand uit de gemeente.

Zondag 23 november a.s. / Stichting Artsen zonder Grenzen

Mensen in crisissituaties kunnen terecht bij Artsen zonder Grenzen.

De teams geven wereldwijd medische zorg aan slachtoffers van conflicten, natuurgeweld of ziekte-uitbraken, zodat zij de zorg krijgen die ze nodig hebben.

Ieder mens, ongeacht huidskleur, geloof of politieke overtuiging, heeft recht op medische zorg.

De mensen van Artsen zonder Grenzen zetten zich samen in voor het zo belangrijke werk.

*Namens de Diaconie,
Miny Veenema , tel.06 48945700*

COLLECTES ZWO

Zondag 2 november

Zendingscollecte China - Diaconale trainingen voor kerken

Kerken in China blijven, ondanks beperkingen vanuit de overheid, zoeken naar manieren om Gods liefde zichtbaar te maken in de samenleving.

Ze zijn actief in ouderen- en gezondheidszorg, maar richten zich ook op hulp aan jongeren.

Veel jongeren ervaren een enorme prestatiedruk in de

materialistische en op status en succes gerichte Chinese samenleving. Dit leidt tot angst, depressie en een stijgend aantal zelfmoorden. Voor deze jongeren is het evangelie vaak bevrijdend: je vermoeidheid afleggen, mogen zijn wie je bent en de aandacht voor niet-materialistische waarden spreken hen aan.

Via de Raad van Kerken en lokale kerken worden kerk- en jeugdleiders getraind in het bieden van psychosociale zorg, zodat zij jongeren beter kunnen ondersteunen bij mentale problemen en traumaverwerking. Dankzij deze begeleiding door kerk- en jeugdleiders krijgen 1200 jongeren weer hoop en perspectief.

Steun deze jongeren via de collecte op 2 november.

Zondag 30 november

Zendingscollecte Rwanda: Kwetsbare kinderen een veilig thuis bieden
Mwana Ukundwa betekent "Geliefd Kind" in het Rwandees. Het is de naam van een Rwandese partnerorganisatie van Kerk in Actie, die zich inzet voor 1300 kwetsbare kinderen en hun ouders.

Wat begon als een opvangcentrum voor weeskinderen na de genocide van 1994, is inmiddels uitgegroeid tot een stevige organisatie voor kinderen zoals Mariya Josee, die met hiv besmet is.

Zij komt op zaterdag graag naar het centrum. Daar bespreekt ze met andere kinderen hoe ze kan omgaan met haar ziekte.

Ze bidden samen en hebben veel plezier: ze zingen, dansen en trommelen. Sociaal werkster Marie-Louise ziet gelijk hoe het met Mariya Josee gaat.

Sinds Marie-Louise het gezin begeleidt is Mariya Josee geleidelijk veranderd van een ziek mager meisje in een vrolijke 13-jarige puber. Haar moeder, die ook met hiv besmet is, zit niet meer eenzaam in een hoekje, maar legt contact en zorgt weer voor haar dochter.

Mariya Josee voelt dat ze een "geliefd kind" is.

Steun kinderen als Mariya Josee en haar moeder via de collecte van 30 november.

Hartelijk dank voor je gift.

*Namens de commissie ZWO,
Ineke Neuteboom-Visser*

DANKDAGMAALTIJD

U bent van harte welkom om samen de **Dankdagmaaltijd** te vieren.
De maaltijd vindt plaats op **woensdag 5 november om 17:30 uur** in de Hoofdhof.

Na de maaltijd vertelt Margriet Tichelaar ons meer over ons project Bethania:

Dagopvang voor kwetsbare ouderen en kinderen in Moldavië.

Margriet is afgelopen voorjaar met Kerk in Actie op bezoek geweest bij dit project.

U kunt zich nog tot **zondagavond 2 november** opgeven via de intekenlijst in de kerk of door een mail te sturen naar ondergetekende. Een telefoontje kan ook. In dat geval graag de voicemail inspreken als er niet wordt opgenomen.

Een maaltijd kan niet zonder koks!

Bent u bereid voor een aantal mensen een rijstschotel te bereiden?
In dat geval kunt u contact opnemen met ondergetekende.

*Namens de commissie ZWO,
Ineke Neuteboom-Visser
inekenv@gmail.com; 0629525659*

VERGEET NIET HOE WIJ HETEN

*Vergeet niet hoe wij heten:
naar U zijn wij genoemd.
Zoudt Gij ons niet meer weten
dan waren wij gedoemd
te sterven aan uw leven;
maar zo Gij ons gedenkt
is er een eeuwig even,
een ogenblik gegeven
een paasdag die ons wenkt.*

*Zij raken niet vergeten
die over zijn gegaan
tot U, want in uw heden
bewaart Gij hun bestaan.
Hun namen zijn verzekerd
in uw gedachtenis,
Gij zult ze blijven spreken
tot die dag aan zal breken
waarop het wachten is.*

*Vergeet niet hoe wij heten,
wij heten naar uw naam.
Uit duizenden gebeden
stelt zich uw eenvoud saam.
Want zo zijt Gij gebroken,
gelijk het ene licht,
van naam tot naam gesproken,
van dag tot dag ontloken,
zo zien wij uw gezicht.*

Belangrijke aankondiging!

Gemeenteavond over
samenwerking met de
Ichthuskerk.

Woensdagavond
26 november.

Reserveer alvast in uw agenda.

Programma en tijdstip worden
later bekend gemaakt.

Volg de berichtgeving in de
nieuwsbrief.

Johan Neuteboom, scriba

LAND VAN VERWONDERING

Op zondag 16 november is er weer Land van Verwondering. We verwonderen ons dan over het verhaal van het mosterdzaadje. We hopen jullie, met je ouders of grootouders, te ontmoeten om 15.00 uur in de Jeugdruimte van de Hoofdhof.

Groetjes, Marianne, Margriet en Ineke

KOFFIE- EN THEESCHENKERS

Beste Hoofdhoffers, wat is het fijn om na de zondagse viering met elkaar te kunnen genieten van een heerlijk kopje koffie of thee. Er zijn veel vrijwilligers die de gastvrouw/-heer meehelpen om iedereen te voorzien van een kopje koffie/thee.

Misschien staat u nog niet op de lijst, maar zou u/jij graag mee willen doen?:

Wietske Kooijker zit klaar om uw naam te

noteren. Gewoon doen!

Een telefoontje kan naar: 06 27457193

of een mailtje sturen: wkooijkertiersma@hetnet.nl

Graag voor 10 november a.s. Samen zijn we kerk!

MUZIEK EN ONTMOETING OP DE ZONDAGMIDDAG

Op **23 november a.s.**
kunt u weer genieten van ons laatste concert dit jaar.

Het Zwols Symfonie Orkest
speelt voor u en jou.

Een divers programma met muziek van
Saint-Saëns, Schubert en Brandt Buys!

Het orkest bestaat uit 45 enthousiaste amateurmusici uit Zwolle en omgeving. Iedere dinsdagavond komen zij bijeen voor een heerlijke klassieke oefenavond onder leiding van hun nieuwe en enthousiaste dirigent David de Goede.

Zij spelen van Frans Schubert de prachtige *Ouverture in Italiaanse stijl* en een zeer mooi werk van de onbekende Nederlandse componist Jan Brandt Buys.

Bijzonder is de programmering van de 2^e symfonie van Camille Saint-Saëns, die hij in 1859 componeerde in Parijs in minder dan 3 maanden.

Vanaf 15.00 uur bent u van harte welkom in het zalencentrum van de Hoofdhof.

Kaarten te bestellen via www.muziekmeteenplus.nl. Toegang €18,50; livestream €7,50; Jongeren t/m 16 jr. €7,50. Prijzen incl. consumptie.

*Namens het bestuur van Muziek met een Plus,
Peter Bareman, Peter van Zwieten,
Jaap Drupsteen, Mark Heideveld en Jaap Wagteveld*

OPEN KERK

Elke woensdagmiddag bent u van 15.00 – 16.30 uur van harte welkom in De Hoofdhof voor ontmoeting, gesprek of om een spelletje te doen.

Er is altijd een gastvrouw of gastheer die u verwelkomt en een kopje thee aanbiedt.

Commissie Open Kerk

ZIJN DE AMISH DE STAPHORSTERS VAN NOORD-AMERIKA?

De vergelijking tussen Amish en Staphorsters komt niet bij ons vandaan, maar wordt gemaakt door Jouk Huisman, zelf geboren en getogen in Rouveen, gemeente Staphorst.

Jouk Huisman is zeer geïnteresseerd in deze doopsgezinde geloofsgemeenschap in Noord-Amerika en ziet veel overeenkomsten met zijn eigen woonplaats.

Zo onderscheiden beide gemeenschappen zich door een typische klederdracht, kennen ze een hoge arbeidsmoraal en zijn ze zeer gelovig. Uiteraard zijn er ook verschillen.

Jouk Huisman heeft veel gelezen over de Amish en heeft hen ook enkele keren bezocht.

Hij wil ons graag in woord en beeld deelgenoot maken van zijn ervaringen met deze bijzondere groep.

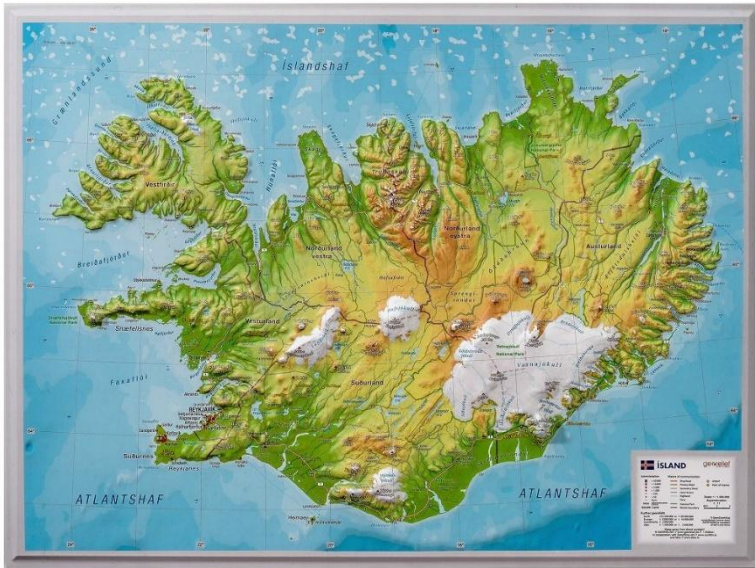
Wij hebben hem daarom uitgenodigd op
woensdagmiddag 26 november vanaf 15.00 uur in De Hoofdhof.

U bent van harte uitgenodigd voor deze Open Kerkbijeenkomst.

Seniorencommissie De Hoofdhof / Ichthuskerk

OPEN KERK WOENSDAG 17 DECEMBER 15.00 UUR

IJsland, land van ijs en vuur.

Velen van ons gaan op vakantie naar het buitenland.
En de meesten zullen terugkomen met een flinke hoeveelheid
vakantiefoto's.

Bij ons is dat niet anders. Een aantal jaren geleden hebben wij een
rondreis over IJsland gemaakt.
Een land van vulkanen, geisers, heetwaterbronnen en fascinerend mooie
landschappen.

Op woensdag 17 december wil ik u in een fotopresentatie graag mee-
nemen op die reis langs spuitende geisers, pruttelende warmwater-
poeltjes, brullende vulkanen en zwarte stranden.

U bent van harte welkom tijdens de open kerk op **woensdag 17
december om 15.00 uur** in de Hoofdhof.

Tot dan! Ab Kasper

INSPIRATIEFESTIVAL

Van 17 t/m 19 oktober jl. was er op Terschelling weer een festival georganiseerd.

Het festival is de ontmoetingsplek voor vernieuwende initiatieven op het gebied van geloof, kerk en samenleving.

Het wordt ondersteund door de Protestantse Theologische Universiteit, de Protestantse Kerk in Nederland, de Evangelisch-Lutherse Kerk, de Raad van Kerken in Nederland en de gezamenlijke kerken van Terschelling.

Het thema dit jaar was: 'Jutten'.

Laat je verrassen en vind wat je niet zoekt.

Er was een zeer gevarieerd programma in kerken, duinen, strand en bos. Je kon kiezen uit theater, muziek, dans, bibliodrama, meditatie, beleving binnen of buiten, interactief.

Op vrijdag 17 oktober vertrokken we met de boot vanuit Harlingen naar Terschelling, samen met vele anderen uit alle windstreken van Nederland.

De opening van het festival vond plaats op West-Terschelling, op vier plekken in het dorp. Onze groep startte bij de Doopsgezinde kerk. Er was een inleidende tekst over 'Water', een van de vier elementen water-vuur-lucht en aarde.

Al zingend onder leiding van een fluitist gingen we op weg naar de Westerkerk.

Water dat stroomt, het brengt ons nieuw leven.

Het drenkt droge grond in de diepte van ons kwetsbaar bestaan.

Drie andere groepen kwamen ook zingend uit allerlei stegen en straten bij de Westerkerk. Hier ging het zingen door tot in de kerk. Een prachtige start van een driedaags inspiratiefestival.

Een van de voorstellingen was 'Spiegelfamilie' van Kees van der Zwaard. In zijn eentje voerde hij drie personages op van de parabel van de verloren zoon. Allemaal familie: drie verschillende kanten van het verhaal, drie kanten van de mens. Hij zingt over de elementen, over woede en verlangen, liefde en gemis en tast naar een gezegend bestaan!

Afgelopen dagen hebben we ons laten inspireren door de vele manieren waarop je het geloof kunt beleven.

Hans en Miny Veenema

In de slotviering bij het Inspiratieweekend op Terschelling

hebben we gezongen: La paz del senor

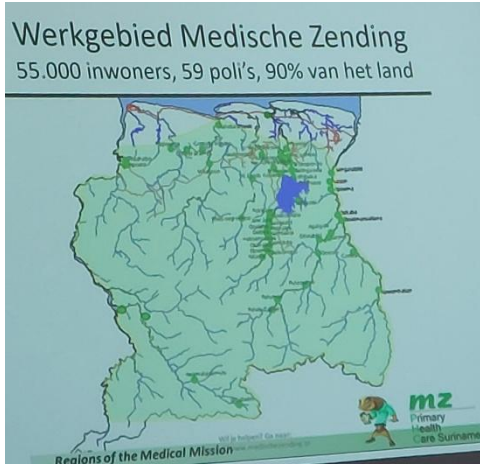
1. Behoed en bewaar Jij ons, lieve God,
 wijs Jij ons de goede wegen.
 wil in de woestijn het manna zijn,
 omgeef Jij ons met jouw zegen.

2. Behoed en bewaar Jij ons lieve God,
 wees met ons in al het lijden,
wees warmte en licht een mens'lijk gezicht,
 nabij ons in donk're tijden.

3. Behoed en bewaar Jij ons, lieve God,
 en geef geloof en vertrouwen,
een vlam die niet dooft in vrede gelooft,
 geef dat wij daar zelf aan bouwen.

4. Behoed en bewaar Jij ons lieve God,
 omgeef Jij ons met jouw zegen,
wil in de woestijn een bron voor ons zijn,
 en zet ons op nieuwe wegen.

HUISARTS OF VERPLEEGKUNDIGE ZIJN IN SURINAME

Het gezondheidscentrum in het Surinaamse Brownsweg is niet te vergelijken met de gemiddelde huisartsenpraktijk in Nederland, zoveel werd wel duidelijk uit het boeiende referaat dat Roelf en Froukje Sikkema woensdag 15 oktober hielden voor Berkumse belangstellenden.

Als arts was Roelf verantwoordelijk voor 7000 patiënten die vaak op moeilijk bereikbare plekken woonden.

Ook was hij de enige dokter ter plekke, wat betekent 24 uur per dag 'aanstaan' en dat over een periode van 167 dagen.

Je moet een allrounder zijn, want naast kwalen waar Nederlanders ook mee te kampen hebben, word je daar als arts geconfronteerd met huidziektes die gerelateerd zijn aan het tropische klimaat in een moerasachtige omgeving.

Het is ook het gebied waar goud gedolven wordt, soms illegaal, wat kan leiden tot ruzies die ontaarden in steek- en schietpartijen. Roelf liet een aantal indrukwekkende foto's zien van snij- en schotwonden.

Als arts in de eerstelijnszorg ben je dan aan zet voor eerste hulp en doorverwijzing naar het Diakonessenhuis in Paramaribo.

Voor alle facetten van het beroep van huisarts ben je op een dergelijke post verantwoordelijk.

Hoogtepunt was voor Roelf de geboorte van een tweeling, maar je bent daar ook Arbo-arts, aanspreekpunt voor patiënten met psychische problemen en er wordt van je verwacht dat je je inzet voor preventie, want bijvoorbeeld een ziekte als HIV komt daar nog veelvuldig voor.

In Nederland kenden we vroeger de apotheekhoudende huisarts, deze situatie bestaat in Suriname nog steeds, echter veel medicijnen zijn niet op voorraad en kunnen dus niet geleverd worden aan mensen die ze dringend nodig hebben.

Een foto die indruk maakte was die van Froukje, als verpleegkundige. Zij zat lijsten over te schrijven met namen van patiënten. In de hele praktijk was slechts één krakkemikkige computer.

Waarom haal je jezelf als arts en verpleegkundige al dit werk op de hals, kun je niet beter van je pensioen genieten op je mooie stekkie op Terschelling?

De familie Sikkema maakte hierin toch een andere afweging. Als christen wil je je inzetten voor je naaste dichtbij en ver weg en als je bijna veertig jaar als arts hebt gewerkt en je hebt nog energie om even door te gaan, dan kun je nog meer betekenen voor je hulpbehoevende medemens, zeker wanneer die in Suriname woont.

Vanuit deze drijfveren hebben Roelf en Froukje dit werk gedaan, wat ook een verrijking was voor hun eigen leven.

Je doet nieuwe ervaringen op als arts of verpleegkundige, je maakt nieuwe vrienden, want ook dat is gebeurd en je blik op de wereld wordt ruimer.

Het was een prachtig verhaal waar dit stukje maar een korte samenvatting van is.

Roelf en Froukje, nogmaals bedankt voor deze boeiende middag.

Henk Overweg

WIJNPROEVERIJ VOOR BETHANIA

Op donderdag 5 november a.s., tijdens de Dankdag-maaltijd, horen we de laatste stand van ons ZWO-project:

'Kinderen en ouderen worden gezien' in Bethania, Moldavië.

Voor details zie de Hoofdhof van oktober.

Op zondag 30 november, na de kerkdienst, sluiten we het project af met een wijnproeverij.

Na het proeven van vier verschillende soorten Moldavische wijnen (rood, wit en rosé) kunt u uw favoriete wijn bestellen.

Een leuk cadeau om weg te geven in de maand december. Wat dacht u van een leuke fles wijn als Sinterklaascadeau?

In de week na 30 november wordt de bestelling bij u thuis afgeleverd.

Flessen kosten €10,00 per stuk.

De opbrengst is bestemd voor Bethania.

Tijdens de Actie Kerkbalans in januari 2026 hoort u meer over ons nieuwe ZWO-project in Ghana.

*Namens de commissie ZWO,
Ineke Neuteboom-Visser*

KERK ZIJN

Dit artikel verkent wat het betekent om kerk te zijn vanuit de Bijbelse begrippen *ekklesia* en *kuriakos*. Centraal staan vier kernbegrippen die helpen bij het vormgeven van authentiek kerk-zijn: christelijke spiritualiteit, gezamenlijkheid, dienstbaarheid en verbondenheid. Zowel proefplekken als bestaande gemeenten kunnen hiervan leren.

Kerk als ontdekkingstocht

Kerk-zijn is een ontdekkingstocht, een dynamische werkelijkheid die niet in vaste vormen kan worden opgesloten. De kerk is voortdurend in aanbouw. Deze gedachte vormt het uitgangspunt voor het nadenken over hoe kerk-zijn vorm krijgt, zowel in proefplekken als in bestaande gemeenten.

Twee belangrijke Bijbelse begrippen

Het Nieuwe Testament kent twee Griekse woorden die inzicht geven in wat kerk betekent. Het eerste is *ekklesia*, letterlijk 'uitgeroepen'. Dit verwijst naar de Griekse volksvergadering van vrije burgers die door een heraut werden opgeroepen voor informatie en beraad. Kozen de nieuwtestamentische schrijvers bewust voor dit seculiere woord om de gemeente van Christus aan te duiden? De kerk is de gemeenschap van mensen die 'de Stem van de Roepende' hebben gehoord en zich hebben toegewijd aan Jezus Christus en zijn Weg.

Het tweede woord is *kuriakos*, wat 'van de Heer' betekent. Dit komt slechts twee keer voor in het Nieuwe Testament, maar helpt bij het verstaan van wat kerk werkelijk inhoudt. De kerk is *kuriakos*, van de Heer.

Jezus Christus als eerste liefde

Wanneer beide begrippen worden samengenomen, ontstaat het beeld van de kerk als gemeenschap van mensen die uit hun gewone doen zijn weggeroepen om zich te verbinden met de Heer Jezus Christus en zijn Weg. Zonder Jezus blijft er niets van de kerk over. Een kerkelijke gemeenschap die voluit christelijk wil zijn, kan niet anders dan op een niet-opdringerige manier over haar eerste liefde, Jezus, spreken.

Dit betekent echter niet dat Jezus altijd direct moet worden gecommuniceerd. Recent onderzoek toont dat Jezus voor slechts 22% van de Nederlanders inspiratie biedt, vooral rond de waarde 'eerlijkheid'. Er lijkt een verschuiving te zijn: Jezus wordt minder gezien als degene die ons verzoent met God en meer als belichaming van algemeen menselijke waarden.

Vier kernbegrippen voor kerk-zijn

Het vormgeven van kerk-zijn kan worden verstaan vanuit vier kernbegrippen: christelijke spiritualiteit, gezamenlijkheid, dienstbaarheid en verbondenheid.

Spiritualiteit: excentrisch leven

In een tijd waarin de vanzelfsprekendheid van de kerk voorbij is, komen basale vragen op. Als Jezus Christus zijn kerk in stand houdt en bouwt, hoe ziet dat er dan uit? Het bijzondere van de kerk is dat haar centrum buiten haarzelf ligt. Wanneer zij dicht bij haar kern is, is zij buiten zichzelf. De kerk zal altijd blijven zeggen: 'it is not about me'.

De uitdaging is excentrisch te leven en ruimte te maken voor de Geest. Eeuwenlang was de kerk vanzelfsprekend, maar nu is er alleen toekomst als de belofte van Jezus' nabijheid nog altijd waar blijkt te zijn.

Gezamenlijkheid: een gemeenschap van ongelijken

Jezus kiest zijn leerlingen zelf uit, heel divers: van Levi de tollenaar tot Simon de Zeloot. De kerk is een 'gemeenschap van ongelijken'. Mensen worden aan elkaar gegeven, niet op basis van sympathie of sociale herkenning. Dit wordt uitgedrukt in de aanspraak 'broeders en zusters' - familie kies je immers niet zelf.

Kerken werkten traditioneel met heldere grenzen: iemand hoorde erbij of niet. Maar de samenleving is meer en meer 'ontgrensd' en fluïde geworden. Veel gemeenschappen denken nu concentrisch: niet de grenzen zijn scherp, wel het centrum. Zoals een Australische veeboer geen hek plaatst, maar een waterput waar het vee naar terugkeert. Er zijn geen grenzen, er is enkel een levensnoodzakelijk centrum.

Dienstbaarheid: 'zijn met'

Het diepste wezen van het evangelie wordt niet gevangen met 'doen voor', maar met 'zijn met'. Jezus is Immanuël, God met ons. Geloofsgemeenschappen hoeven niet altijd zelf het initiatief te nemen, maar kunnen ook initiatieven van anderen ondersteunen. Zo krijgt 'zijn met' op het niveau van de gemeenschap als geheel concreet gestalte.

Verbondenheid: deel van het lichaam

Geloofsgemeenschappen zijn vaak in zichzelf gekeerd en hebben niet altijd boodschap aan andere christelijke gemeenschappen. Maar het beeld van het Lichaam van Christus kan ook worden toegepast op het niveau van geloofsgemeenschappen zelf. Zij vormen samen, in al hun veelkleurigheid, het ene Lichaam van Christus.

Een gemeenschap kan niet geïsoleerd functioneren. Proefplekken weten elkaar meestal wel te vinden, maar een goede verstandhouding met klassieke vormen van kerk-zijn is niet altijd vanzelfsprekend. 'Oud' en 'nieuw' kunnen veel baat hebben bij contact en uitwisseling.

Mensen van de Weg

We leven niet in een tijdperk van verandering, maar in een verandering van tijdperk. Dat geldt ook voor de kerk. De eerste christenen werden 'mensen van de Weg' genoemd. Die Weg is onverwoestbaar en kan elke tijd trotseren. Het gaan van die Weg kan op vele manieren. Vormen veranderen en zullen blijven veranderen. Maar als de kerk een gemeenschap blijft van mensen van de Weg - op welke manier dan ook onderweg - dan zal er toekomst zijn.

Dit artikel is een samenvatting van artikel 5 uit de serie kernthema's voor proefplekken, geschreven door Sake Stoppels.

Dr. Sake Stoppels.

Oud-beleidsmedewerker Protestantse Kerk en emeritus-lector theologie Christelijke Hogeschool Ede (CHE)

MICHAËLSVIERINGEN

Grote Kerk Zwolle, 17.00 uur

02-11	Vesper. Voorganger ds. Margo Jonker
09-11	Orgelvesper. Voorganger ds. Harm Bousema
16-11	Vesper. Voorganger ds. Lieke van Houte
23-11	17.00 uur Eeuwigheidszondag,
Cantateviering met cantorij. Voorganger ds. Iemke Epema
30-11	17.00 uur 1 ^e Advent Michaëlsviering Vesper.
Voorganger ds. Ad Geerling

Christa van Stappen

WIE HEEFT EEN KAMER BESCHIKBAAR?

Kristina Bilous, een Oekraïense vrouw van 33 jaar heeft mij gevraagd of ik haar wil helpen om een kamer te vinden in Berkum.

Kristina heeft geen familie in Nederland en is vanwege de oorlog met Rusland haar land ontvlucht. Ze zit samen met andere mensen op een kamer in de grote opvang achter het ziekenhuis, maar ze is op zoek naar een rustige plek waar ze goed kan slapen.

Sinds enige tijd heeft ze een baan op Hessenpoort bij Team. Doordat ze nu ook inkomsten heeft kan ze ook betalen voor het huren van een kamer. Naast een kamer wil ze graag gebruik maken van een toilet en douche. Op haar werk kan ze eten. Af en toe wil ze graag gebruik maken van een kookegelegenheid in het huis waar ze een kamer kan huren.

Kristina praat al redelijk goed Nederlands en je kunt goed met haar praten. Kristina is lid van Gilde Zwolle en is bij twee projecten betrokken. Gilde Taal café en Gilde Rijders. Ze is behoorlijk zelfredzaam en zit graag in De Stadkamer om daar te studeren.

Mijn naam is Hans Veenema. Zelf ben ik betrokken bij de Gilde Rijders d.w.z. dat wij op tandems fietsen met mensen met een visuele beperking. Zo heb ik Kristina leren kennen. Kristina is slechthoort en doet mee met onze tandemtochten. Maar ondanks haar slechthoortheid kan ze gelukkig sinds kort zelf fietsen op een driewieler. Hierop rijdt ze ook naar haar werk op Hessenpoort.

Haar wens is om zo dichterbij haar werk te kunnen wonen. En weg te zijn uit de drukte van de grote opvang. Ze gaat ook het liefst om met Nederlanders, want ze wil niet meer terug naar Oekraïne.

Ze hoopt dat ze in Nederland kan blijven. Ze wil daar graag een bijdrage aan leveren.

Kortom: Wie heeft ruimte in huis om Kristina een kamer aan te bieden in Berkum want hier kent ze nu de weg. En ze wil graag overal aan meedoen wat ze kan. Berkum is voor haar heel overzichtelijk.

Wie belangstelling heeft of meer informatie wil kan met mij contact opnemen. Ook willen we dan graag met u kennismaken zodat u een goed beeld krijgt van wie zij is.

Namens Kristina alvast hartelijk dank en u kunt met mij bellen voor een afspraak.

Hans Veenema, tel. 06-28152084

**Diaconaal Platform
Zwolle**

Hart voor de samenleving

Zondagmiddagopvang dak- en thuislozen in de Bres.

Het komend winterseizoen (november 2025 tot en met maart 2026) is er weer een zondagopvang voor dak- en thuisloze mensen in het inloophuis de Bres.

Op die middagen zorgt een aantal vrijwilligers uit de kerken van Zwolle van half twee tot half vijf voor gastvrijheid.

We zijn dringend op zoek naar een aantal nieuwe vrijwilligers hiervoor, nu enkelen zich hiervoor om gezondheidsredenen hebben afgemeld.

Wellicht iets voor u of jou om daar als gastvrouw of gastheer aanwezig te zijn?

Vraag gerust meer informatie of doe een keer vrijblijvend mee.

(meer informatie en aanmelding bij de diaconaal consulent: email: consulent-diaconie@pknzwolle.nl of telefonisch 06 – 1018 6422).

DUURZAME TIP

Zelf paneermeel maken

Van oud brood kun je heel gemakkelijk paneermeel maken. Ongeveer 30 minuten op 120 graden in de oven en dan fijnmalen. Daarna bewaar je het in de vriezer of in een goed afgesloten weckpot.

COLLECTE-OPBRENGSTEN

Weer een actueel overzicht van de opbrengsten van de mandjes én digitaal vanaf 28 september tot en met 5 oktober 2025. Voor collecten van eerdere datum zijn geen nieuwe bedragen binnengekomen.

21-09-2025	ZWO / Kerk in Actie / Libanon	€ 210,10
21-09-2025	Kerk	€ 136,95
28-09-2025	Diaconie / Stichting Hulp voor Helden	€ 242,17
28-09-2025	Kerk	€ 150,00
05-10-2025	Diaconie / Stichting M.A.F.	€ 282,45
05-10-2025	Kerk	€ 176,20

In deze periode is een bedrag van € 43,00 ontvangen voor het koffiedrinken na de diensten, ook is een gift van € 50,00 voor het verjaardagfonds ontvangen.

Alle geefsters en gevers: hartelijk dank!

In de hal van De Hoofdhof hangt ook een **QR-code**, waarmee eenvoudig een (extra) gift overgemaakt kan worden aan de kerk.

Collectebonnen

Collectebonnen zijn verkrijgbaar in vellen van 20 bonnen à € 2,00 (€ 40,00), 20 bonnen á € 1,00 (€ 20,00) en van 20 bonnen à € 0,50 (€ 10,00). Graag opgave van het aantal vellen per waarde.

Bestellingen vanaf € 50,00 door overboeking op de Rabobankrekening van de kerk: IBAN: NL50 RABO 0313.5432.16 t.n.v. "Hoofdhofgemeente inzake collectebonnen", waarna u de bonnen krijgt thuisbezorgd.

GEBRUIK VAN DE HOOFDHOF: RESERVEREN!

Iedereen die gebruik wil maken van ruimte in De Hoofdhof, dient tevoren bij onze beheerder (hoofdhof@gmail.com) te controleren of er ruimte beschikbaar is en vervolgens te reserveren.

*Kernteam Beheer en Financiën,
Gerard Gerritsen*

AGENDA

02-11	Vesper, Grote Kerk	17.00 uur
03-11	Kerkenraadsvergadering, de Hoofdhof	19.30 uur
05-11	Open Kerk, de Hoofdhof	15.00 – 16.30 uur
05-11	Dankdagmaaltijd, de Hoofdhof	18.00 uur
09-11	Orgelvesper, Grote Kerk	17.00 uur
12-11	Open Kerk, de Hoofdhof	15.00 – 16.30 uur
16-11	Land van Verwondering, de Hoofdhof	15.00 uur
16-11	Vesper, Grote Kerk	17.00 uur
19-11	Open Kerk, de Hoofdhof	15.00 - 16.30 uur
23-11	Eeuwigheidszondag, de Hoofdhof	10.00 uur
23-11	Muziek met een Plus, de Hoofdhof	15.00 uur
23-11	Eeuwigheidszondag, Grote Kerk	17.00 uur
26-11	Seniorenmiddag, de Hoofdhof	15.00 – 16.30 uur
26-11	Gemeenteavond, de Hoofdhof	
30-11	ZWO project / Wijnproeverij, na de kerkdienst	
30-11	1 ^e Advent, Vesper, Grote Kerk	17.00 uur
17-12	Open Kerk, presentatie IJsland, De Hoofdhof	15.00 uur

KOPIJ DE HOOFDHOF

Het volgende kerkblad verschijnt op 27 november 2025 en bevat gegevens **over de eerste helft van de maand december 2025.**

U kunt uw kopij inleveren bij de heer J. Wagteveld, Eikenlaan 37, 8024 CA, tel. 06-14507784 tot **uiterlijk maandag 17 november 2025.**

*De redactie verzoekt u vriendelijk uw berichten schriftelijk in te leveren via e-mail: **jaapwagteveld@hotmail.com***